

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 „
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 14.

Nemzeti egyház.

Egy hivatalos protestáns egyházi lapban, egy protestáns lelképásztor ír a polgári házasság célját tévesztett voltáról és sok kesergését azzal végzi, hogy: »íme, tehát a polgári házasságért érdemes volt-e a nemzeti protestántizmust, a hazát nem ismerő ultramontanizmusnak kiszolgáltatni?»

Nem engedhetem csak úgy könnyedén szólni ereszteni ezt a durva tolatkodást, mely egyszersmint szinte megszokott sértést is vág az ősi katolikus vallás felé.

Tehát nemzeti protestántizmus és hazafiatlan ultramontanizmus, ez az újabb garnirung, melylyel a kálvinistákat vagy katolikusokat feltálatni szokták.

Egy röpke szóban mennyi bambaság!

Azt hiszem a földi boldogságnak nem kis része függ attól, hogy ember az embert megbecsülje és nemzet a nemzetet ellenségnek ne tartsa.

Embert az emberrel össze fogja a rokonság, a barátság, a faj közös törzse. Nemzetet nemzettel a közös vallás tud testvérekként összehozni. Az érdekszövettség nem, mert ez nagyon mulandó.

Az egész ó-kor iszonyu háborúi s a győzelmek kegyetlenkedései a vallások külömbiségéből folytak, mi miatt egyik nép, ki más istent imádozott, embernek sem tartotta a másikat, kinek szintén külön istene volt.

A kereszténységnek éppen abban volt óriási földi missiója, hogy a rideg nemzeti választó falakat ledöntötte s a vérengző hűsködés helyett a szeretet cselekedeteit tüntette fel erény gyanánt, mely cselekedetekkel szemben nincs sem samaritánus, sem zsidó, sem görög, hanem egy Atyának gyermekei mind.

A haza fogalmát azonban éppen ő szentelte meg, midőn a kard éléről a szív mélyébe helyezte annak nevét, a szomszéd hazák népei között pedig lelki rokonságot állított fel a közös vallás által.

Igy a népek között, kik egy Istent imádoztak egy szokás szerint, a szabad verekedések helyébe a szabad fejlődést ültette el.

Nem óriási visszaesés, vagy reakció, ha jobban tetszik, még gondolatnak is az a hülyeség, mely ismét nemzeti isteneket akar felállítani?

Értjük különben ezt az új jelszót: »nemzeti protestántizmus.« Ha már nincs erő a tagokban, kenjük be nemzeti színre, így majd eltart az erő helyett a kegyelet.

Hát igenis a katolikus vallás, egy, általános, egyetemes hit, melynek minden betűje, ritusa egyenlő az egész világon, még a nyelv is egy, annyira, hogy Ausztráliában is éppen olyan otthon érez-

heti bármely katolikus magát a templomban, mint itt. Egy, itthon minisztrálni tudó gyerek bátran oda állhat egy szercesen pap mellé segédkezni, akár Afrika közepén legyen is az, de éppen ezen egység a katolicizmus ereje, szépsége, isteni jellege, mely testvérekké teszi az embert mind az öt világrészben.

Ez nem hazátlanság, hanem a földi határoktól független isteni igazság fönsege.

Miért akarnak egy kalap alá csapni különböző dolgokat? Vallás és nemzetiség. Hogy függ ez össze? Vajjon a földrajzból tanulják a számtant, vagy fizikából a történelmet, vagy vallásból a hazafiságot?

Nem! a vallás megszenteli a hazafias érzést, de nem szüli soha, mert amannak a történelem az evangéliuma, melynek tradícióihoz a szentesítést adja a lelki ismeretben a vallás.

Mi hát az a nemzeti protestántizmus?

Az ősök tisztelete tán, mint a kínaiak vallása, vagy Dávid zsoltára helyett a kurucz énekeket használják Isten tiszteletéhez, Urvacsora helyett fegyvergyakorlatokat tartanak, vagy miben van hát a nemzeti jelleg?

Talán óriási hódításokat tettek a magyarság számára? Hol van csak egy falu, mely valaha a protestántizmus folytán lett magyarra? Hisz eredetileg mind magyarok lettek helvét vallásuakká Dévai Bíró Mátyás hatása alatt, a szlávok és németek ágostaiak maradtak és tótok, vagy németek ma is.

Hagyjuk az ilyesmit, hiszen talán csak voltak magyarok a mohácsi vész előtt is, mikor még protestánsok nem voltak?

Különben statisztikai alapon sem áll meg az gondolat, hogy protestáns és magyar egybe eső fogalom, a mi már azért is főben járó dolog, mert úgy még az oláhoknál is kevesebben volnánk.

A régi népszámlálási adatok szerint az ország lakóinak 60%-a katolikus és a magyar fajnak szintén 60%-a katolikus.

Az új népszámlálás adatai még ismeretlenek, de protestáns részről annyi jeremiádot olvastunk már arról, hogy a protestánsok száma a katolikusok előnyére fogy s a vegyes házassági statisztikák is annyira hirdetik ugyanezt, hogy igen nagy valószínűség szerint, mind az ország összslakosságánál, mind a magyar fajnál az új adatok szerint még nagyobb lesz a katolikusok arányszáma.

E mellett tekintetbe kell venni a nazarenizmus terjedését is, kik csaknem kizárólag a helv. hitvallásuk közül kerülnek ki.

Ha tehát arról van szó hogy melyik vallás a magyarság vallása, természetesen azt kell annak tartanunk a melyikhez a magyarság nagy többsége tartozik.

De nem célunk összekeverni a vallást a nemzetiséggel.

Tessék a kultur missiót minden egyháznak ereje szerint teljesíteni, akkor egyformán hasznos szolgálatot tett a hazának.

Azt azonban nem engedjük meg, hogy egy szép napon az elmúlt állam vallás helyett egy felekezeti államot kapjunk cserébe.

Több szerénység végre is nem fog ártani a jelszók és röpigék dobálásánál.

P—y.

A hadügyminiszter lemondása.

Mint egy fővárosi lap értesül, *Krieghammernek* a hadügyminiszteri állásától való visszavonulása tényleg befejezett dolog, habár még nincs is meghatározva, hogy mikor távozik jelenlegi állásából. De már meg van az utódja is báró *Schönach* altábornagy személyében, míg *Krieghammer* Sarajevóba megy és a nyugalomba vonuló báró *Appel* helyett az okkupált tartományok katonai parancsnoka lesz.

Az ex-lex és Wenckheim grófné.

Érdekes ügyet tárgyalt Békésvármegye közigazgatási bizottsága. A Bánffy báró lemondását megelőző viharos ex-lex idők emléke újult fel egy felebbezés révén, melyet *Wenckheim* Frigyesné nevében *Pándy* István ügyvéd küldött a bizottsághoz. A grófnő ugyanis az ex-lex idején — amikor a kormánynak az adószedésre felhatalmazása nem volt — szintén nem fizette ki az első negyedévi adót a február 15-iki terminusig, hanem csak később, mikor aztán az adóhivatal késedelmi kamatot szedett. Ez a késedelmi kamat a békési adóhivatalnál 192 koronát tett ki, de fizetett a grófné több adóhivatalnál s mindenütt szedték a kamatot.

A grófné megbízottja nyomban felebbezett ez ellen, de Széll Kálmán kormányra léptével a paktum létre jött s az országgyűlés felhatalmazása úgy szólt, hogy a törvény visszaható erővel bír az év első napjáig, felebbezését visszavonta.

Azóta azonban a legfelsőbb közigazgatási bíróság hozott egy döntvény erővel bíró és határozatot, melylyel egy egészen analóg esetben kimondta, hogy az ex-lex idejében szedett késedelmi kamatot visszatérítendő, mert a törvény visszaható erővel bír ugyan, de a míg a törvény meg nem hozatott, nem volt joga a kormánynak adót szedni s így késedelmi kamatot sem.

Erre a döntvényre támaszkodott a grófné újabb felebbezése, melyet Csák György kir. pénzügyigazgató terjesztett elő a bizottságban s azt javasolta, hogy mivel *Wenckheim* Frigyesné az első felebbezés visszavonásával már jogszerűnek ismerte el a késedelmi kamat szedését, utasítsák el. *Lukács* György dr. főispán azonban felolvasta a közigazgatási bíróság előbb említett határozatát s ennek alapján a bizottság többsége helyt adott a felebbezésnek s elrendelte a késedelmi kamat visszafizetését.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 14.

Elnök: Tallián Béla 10 órakor megnyitja az ülést.

Napirend:

a földmívelési tárcza

részletes tárgyalásának folytatása.

A vízellátás tételénél

Feszty Béla az ármentesítést kívánja a miniszter figyelmébe ajánlani. Különösen a Duna és Tisza közti részt ajánlja ármentesítésre, mely rész leginkább ki van téve az évenkénti áradásoknak. Osmerteti a Duna és Tisza völgyében levő 28 ármentesítő társulatot. Kéri a minisztert, hogy az ármentesítést az egész országban fogantasson és folytassa. A költségvetést elfogadja.

Bolgár Ferenc sürgeti a Lajta--pordónyi Lajta-töltés megerősítését, mert a tavaszi hóolvadás alkalmával a Lajta mindig elönti a vidéket.

Rátkay László a Duna-szabályozás kérdésére hívja fel a miniszter figyelmét. Apostág táján 150 méter területen a víz nyáron oly sekély, hogy a hajók hetekig képtelenek ott vésztelegni. Kéri a minisztert, a forgalom szempontjából segítsen ezen.

A tételt elfogadják.

A szőlészeti tételnél

Boda Vilmos kéri a minisztert, hogy minél több szénkéneg-raktárt létesítsen.

Bolgár Ferenc: A mosonmegyei szőlészeti viszonyokra hívja fel a miniszter figyelmét. Ott hajdan nagyban művelték a szőlőt, ma azonban az teljesen pang, kéri a minisztert erre nézve adjon a gazdáknak segítség t.

Buzáth Ferenc: A román-magyar határon történő viszályokra hívja fel a miniszter figyelmét s kéri, ez irányban intézkedjen.

Darányi miniszter: Buzáth kérdésére válaszolja, hogy e tekintetben intézkedés mártörtént. A mosonmegyei szőlőgazdák nagyban érdeklők s igyekezni fog segítségül lenni nekik. A szénkéneg szükségletre vonatkozólag kijelenti, hogy csak az utolsó évben is 2800 métermázsza fogyott el. Különben is a pénzügyminiszterrel egyetemben elhatározták a zalatnai szénkénegbányák üzemképességének fejlesztését.

A tételt megszavazták.

Telepítési tétel.

Molnár Jenő: Kifogásolja, hogy a miniszter többet foglalkozik a lótenyésztéssel, min-más jóléti életbevágó kérdésekkel. Ilyen például a telepítés, mely erős szervezetre szorul. Örökös a panasz, melylyel a telepesek hozzája fordulnak. Kéri a minisztert, hogy ezek szanálására egy nagyobb kölcsönt bocsásson a telepesek részére s küldjön ki egy miniszteri biztost.

Darányi Ignác miniszter: Teljesen osztja Molnár nézetét abban, hogy a telepítésekre szánt összeg igen kicsi, e tekintetben a jövő évben többletet fog kérni a Háztól.

Szivák Imre felhívja a miniszter figyelmét azokra a községekre, melyek az állambirtokok közelében fekszenek.

Darányi Ignác miniszter: Különös tekintettel lesz a jövőben ezen községek érdekére.

A földmívelésügyi tárczát ezután letárgyalták. Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert megjelenezték.

Öt perc szünet.

A vallás- és közoktatásügyi tárcza tárgyalása.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter: Nem szokásának tesz ezuttal eleget, mikor e vita keretén elsőnek szólal fel. De programjának vél e felszólalással eleget tenni. Egy nemzetet kulturális műveltsége tesz csak nagy-

gyá. A társadalom folyton új dolgokat hoz felszínre és ezen újságok előtt nem szabad az iskolának elzárkoznia. Az újkorat kell első-sorban az iskola padjaira vinni. Meg kell vizsgálnunk tanítási eszközeinket vajjon tud-e ez a korral egyetemlegesen lépést tartani. Egész Európa serényen foglalkozik a modern iskola kérdésével. Mi is kivesszük e téren részünket, s szakadatlan munkával fogunk igyekezni és a külfölddel lépést tartani. Hiszi hogy az egységes egyenjogúsultságú közép-iskolák meg fognak nálunk is felelni a követelményeknek. S ezt csakis a humanitárak segítségével fogja keresztülvinni s reményli, hogy ez nem fogja a tanítást az újkortól elvonni. Nemzetiebbé iparkodtam az új tantervet tenni s gyakorlativá, hogy ez a kettő egymást erősítse s a tanulót buzdítsa. E keretben keresztül vitte a budapesti tanítóképző tantervét is. A vizsgálatokat túl soknak találja s ezek redukálását őszintén óhajtja.

Wlassics Gyula folytatta beszédét. Óhajtja, hogy az iskola ne csak tanítson, hanem neveljen is. Kísérletet tesz a minta gimnásiumban havonként a szülői konferenciával. A kötelező doktorátust megakarja szüntetni s tudományos szakká tenni, sőt behozza a műegyetemen is. A jogi és államtudományi vizsgálatokat egyesíti és megszünteti a külön ügyvédi és bírói gyakorlatokat.

Városi közgyűlés.

Keresztülhajtotta tegnap délután dr. Beöthy László főispán Nagyvárad város közgyűlésén az egész tárgysorozatot, pedig már maga a villamos vasut tengeri kigyója ugyancsak megfeküdte a közgyűlést.

Igaz, hogy az esti 7 órát harangozták, a mikor a városatyák egy része elszállingózott a városházáról. A többség ugyanis jókorabb búcsút mondott a közgyűlésnek.

Az idő egy részét elvették az interpellációk, de az igazi csata az építendő villamos vasut, vagyis inkább a körül a 252,000 korona körül forgott, a mi bizony nincs se Nagyvárad városának, se a közuti vasutnak a kasszájában.

Az évek óta huzódó komédiának ismét egy újabb felvonása játszódott le tegnap a városházán.

Van nekünk mindenünk; nagy nevű képviselőinktől kezdve kiválóbbnál-kiválóbb szülötteink-ig, jóakaró pártfogóinkig, de azért akármilyen kerül elő, ha csak nagy áldozatok árán nem, azt bajosan szaporíthatjuk meg; sőt még a mi önként az ölünkbe hullana, attól is megfosztanak a nagy jóakarattal.

Aggodalmat keltő, hogy a főispántól, tehát elég irányadó helyről hallottuk, hogy a közuti egyszerűen lemondhat az építésről s nekünk akkor még egyszerűbben, de savanyu képpel le kell mondani a 252,000 koronáról.

Igy ütötte el városunkat a miniszteri omnipotencia egy negyedmilliótól.

De hát tegnap ki is tört a felháborodás a közuti ellen s igyekeztek még a reménybeli jövődelmét is lekötöni.

Most aztán várjuk türelemmel, mi lesz a tegnapi napnak az eredménye? A kik nem tud vermesek, tudják előre, hogy semmi.

A közgyűlésen a polgármester nem volt jelen, sajnálatos betegsége miatt.

*

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Beöthy László főispán elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Csák Máté, Dr. Grósz Albert, Kaczián Károly, Miskolczy Barnabás, Papp Miklós, Stark Gyula, Szokoly Tamás, Schöpllin Ágoston, dr. Várady Zsigmond, Beczkay Lajos, Bertsey György, ifj. Cser János, Czeglédy Jeremiás, Daday József, Mihálovits János, Milibák József, Dr. Radó Ignác, Sulok István, Stern Herman, dr. Vucskies Gyula, Weisz Károly, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, dr. Kurländer Ede, dr. Moskovits József, Serényi Gusztáv, Ternyei Antal, Weisz Mór, Balogh Döme, Bottó Ferencz, Czeglédi Sándor, dr. Döri Ferencz, Farkas Izidor, Harmathy Károly, Heringh Sándor, Hann Lajos, Ince Lajos, Jankó József, ifj. Kohn Sámuel, Mandel Adolf, dr. Munk Béla, Munk Jakab, Müllner Salamon, Nyíry György, Papp György, Rendes Vilmos, Rimánóczy Kálmán, Rothmann Jakab, Száhlender Károly, Weiszlovits Adolf, Weimann Béla, Rimler Károly, Istvánffy István, Szűts Dezső, Lukács Ödön, Komlóssy József, Bordé Ferencz, Darvassy Lajos, Dús László, Tóth Márton, Sztarill János, dr. Baróthy Ákos, Busch Dávid, Ragány János, Szűts István.

A polgármester jelentése.

A közgyűlés megnyitása után felolvastattott a polgármester jelentése a közigazgatás januári havi állapotáról. A főbb adatokat már közöltük a közigazgatási bizottság ülése alkalmából.

Felemlíti még a jelentés, hogy a népszámlálás alkalmával Nagyvárad város polgári népessége 47,365 a távollevők száma 1068, összesen 48,433 volt, ami 1890-hez képest 9876 szaporulatot mutat. Ezen számokban nincsen beszámítva a katonaság.

Bejelenti a polgármester, hogy a Rimler Károly főjegyzővé választása ellen beadott fellebbezéseket a közig. bíróság elutasította s az új főjegyző a hivatalos esküt a tanács előtt letette (Eljenzés.) A megüresedett főkapitányi állás betöltése iránt a főispánhoz előterjesztést tett a polgármester.

A Des Echerolles-Kruspér család a városi szegények részére 200 koronát adományozott. — Egy magát megnevezni nem akaró állami tisztviselő jelentékeny összeget adott a szegényügy rendezésére. — Az adományokért mondjon köszönetet a közgyűlés.

Mély részvétellel emlékezik meg a polgármester jelentésében dr. Sipos Árpád elhunytáról. Méltatja érdemeit mint tanár, kiváló jogász, a közügy lelkes harcosának. Különösen kiemeli működését mint iskolaszéki elnöknek és mint az elpusztult szőlők rekonstrukciója lelkes előharcosának. Ezen téren tett munkásságával örök hálára kötelezte a város polgárait. — A városi tanács dr. Sipos Árpád érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta, részvétét küldöttség által fejezte ki s a ravatalra koszorút helyeztet. — Indítványozza a polgármester, hogy a törvényhatóság mély háláját az elhunyt iránt jegyzőkönyvbe foglalja s erről a gyászoló családot értesítse.

Felemlíti végül a polgármester jelentésében, hogy a városháza terveit elkészülték s kiadattak a városházát építő bizottságnak. A törvényhatóság rendes vagy rendkívüli gyűlésen nemsokára tárgyalhatja.

A polgármester jelentését tudomásul vették; a jótékony adakozóknak köszönetet szavaztak s dr. Sipos Árpád emlékét jegyzőkönyvbe iktatták.

Interpellációk.

A polgármesteri jelentés után nem maradtak el ezuttal sem az interpellációk.

Ternay Antal a színház tűzbiztosítása tárgyában szólal fel s kérdi, hogy igaz-e, miszerint az osztrák Elemi biztosító intézet felmondta a színház biztosítását. Ha igaz, akkor most nincs biztosítva a város ezen tűzveszélyes objectuma. Különben tudjuk, hogy a biztosítási szerződésekben mindig van olyan kivétel, amelyet a felbontásra elég okul lehet magyarázni.

Komlóssy József gazd. tanácsos kijelenti, hogy aggályra nincs ok, mert az Elemi bizto-

sító társaság felmondását a tanács nem fogadta el s az intézet maga kitolta a felmondást márczius 1-ig. A Bécsi Kölcsonös tűzbiztosító intézet hajlandó a színház biztosítását is elfogadni.

Dr. Várady Zsigmond felhívja a gazd. tanácsos figyelmét arra, hogy a bécsi kölcsonös tűzbiztosító intézet nem kölcsönös, biztosító szövetkezet-e, mert akkor az esetleges csőd vagy más veszteséget az összes biztosítók s így Nagyvárad városa is fizetnék. Ezt nézze után s majd később adjon felvilágosítást.

Hann Lajos azért interpellálja a polgármestert, hogy a városon kívül eső Körösmederből homokot hordó helybeli szekeresről vámot szed a város. Miért nem szed azoktól is, akik fát hoznak be?

Balogh Döme szintén ezt teszi szövé.

Bordé Ferenc tanácsnok hivatkozik arra, hogy minden behozott áruért szednek vámot, ha nem saját magának hozza az illető. Ezt a törvényhatóság határozta el.

Az interpellációkra adott választ tudomásul vették.

Háboru a villamos vasutért.

Amint végeztek az interpellációkkal, a villamos vasut ügye került sorra. Előre látszott, hogy elég szenvedélyes felszólalások lesznek, amint ez nem is lehet másként a sok huzavona után.

A villamos vasut engedményesse a nagyvárad közuti vasut részvénytársaság ugyanis kérte, hogy a telekért kikötött 252000 koronát csak öt év múlva fizethesse a városnak; addig biztosított az összeg után 5%-os kamatot s a vasutvonalak kiépítéséig az összegért a Forgalmi Bank szavatol.

A pénzügyi bizottság véleményéhez köpost a tanács javasolja, hogy ilyen alakban ne teljesítse a város a kérelmet, hanem az esetben adja meg az öt évi haladékat, ha az összegről kir. közjegyző előtt kötött kötelezőt ad a társaság s azt a Forgalmi Bank is aláírja; de egyúttal kézzizálogul kösse le az egész vasutat s az 5% kamatot félévi részletekben előre fizesse a városnak.

Dr. Kurländer Ede erősen támadta meg úgy a társaságot, mint az előterjesztést. Azt mutatja ki, hogy ha elfogadja a közgyűlés a tanács javaslatát, évi 5000 koronát veszít. Ennek a kérésnek az lesz a folytatása, hogy majd később az egész 252000 korona elengedését kérik. Ha nagy és megbízható az a társulat, kap külföldi pénzintézettől 4%-ra pénzt, mégis egy szegény városhoz fordul 5%-os kölcsönért. Ez előre veti árnyékát. Akik pártolják, azt vetik ellen, hogy ha meg nem adjuk a halasztást, elodázzuk az építést. Azt nem hiszi, hogy ha nem teszünk eleget a kérelemnek, nem adja még a miniszter az építési engedélyt. — Majd rátér arra, hogy minek a közjegyzői okirat, mikor szerződésünk van, amely szerint a társaságnak fizetni kell. Indítványozza, hogy a halasztási javaslatot mellőzzék, hanem sürgessék meg a minisztert az építési engedély kiadása iránt.

Beöthy László főispán kijelenti, hogy ő is járt fent ez ügyben a miniszternél s azt a biztatást nyerte, hogy pár nap alatt leérkezik aláírás végett az engedélyezési tárgyalás jegyzőkönyve. Tegnap pedig távirat érkezett, hogy a jegyzőkönyvet berekesztve már leküldték; ez egy nap múlva megérkezik. — Megjegyzi azonban, hogy az engedélyezés után sem köteles a társaság építeni, ha a kauciója elvesztése mellett az építéstől visszalép.

Dr. Friedländer Samu helyteleníti, hogy most előterjesztette ezt a kérelmet a tanács. Ennek akkor lett volna helye, ha a fizetési kötelezettség ideje elérkezett. Gúnyosan fejtegeti, hogy a társulatnak nincs pénze, de ha van

is, Nagyvárad részére nincs. Az igazgatóság ment. amit lehet. És igazsága van, de a tanács a hibás. A társulat zálogba sem adhatja a városnak a vasutat, mert az idővel a városé. Adjon más zálogot; pl. kösse le a várossal szemben a bevételeit. Azt látja, hogy a közuti vasut, amikor kér, mindig fenyegetődzik. — Majd élénk derűtség mellett közbe veti, hogy nem is hiszi, miszerint lesz villamos vasut. — Hozzon a város olyan határozatot, hogy adjon a társaság a Forg. Bank kezességével egyenes kötelezőt arról, hogy tartozik a városnak ilyen összeggel; a biztosítékul letett összeget felhasználhatja a város a kamatokba s végül kösse le a várossal szemben jövedelmét. — Mert másként ez a halasztás nem egyéb részlet letagadásnál. Elvből elfogadja az 5 évi halasztást, de ilyen kötelezvény mellett.

Serényi Gusztáv semmi bizalmat nem helyez a társaságba. Indítványozza, hogy 30 nap alatt köteles legyen a társaság lefizetni a 252.000 koronát, s ha nem rendkívüli közgyűlésen határozzanak a további teendők felett.

A közuti mellett.

A közuti vasut kérelme mellett Mihelyi Adolf szólalt fel először. Múltánosnak találja a kérelmet. Nagyvárad városa kölcsöne után 6.1%-ot fizet s ebből 1.1% a tőketörlesztésre esik. Az a város érdeke, hogy a vasutat mielőbb kiépítsék. Ez kiszámíthatlan előny lenne. De a városnak okvetlen meg kell kapnia a 252.000 koronát. A Forg. Bank a kiépítésig elvállalja a garanciát. Adjon olyan jóállást, hogy 5 évig garantírozza az összeget, vagy ha a követelés másként biztosítva lesz. Az elzálogosítás kényes dolog, azt előbb a jogügyi bizottságnak kellene megvitatni.

Rimler Károly főjegyző védi a javaslatot. Könnyű lett volna a tanácsnak a merev álláspont: fizess. De hátba a társaság a 25.000 forint kauciót egyszerűen itt hagyta volna. Nehogy később hibáztassák, mindent elkövet arra, hogy a vasut megnyitassák. — Azt az államtitkár sem kifogásolta, hogy a város részvényeket kapjon az összeg fejében. A cél csak az lehet, hogy el ne bocsássák a vasutat. Mire az engedélyezés megérkezik, ez a kérdés is rendben lesz. (Derűtség.)

Dr. Kurländer Ede ismételve fejtegeti, hogy ez a kérelem csak kibuvó, hogy a város elengedje a 252.000 koronát.

Ternyey Antal közvetítő indítványt tesz. A Forg. Bank jóállásával két évi haladékat adjanak az összeg kifizetésére.

Balogh Döme a halasztás ellen szól.

Farkas Izidor röviden azt indítványozza, hogy addig míg az összeg le nem lesz fizetve, a Forg. Bank adjon készfizetési kezességet.

Dr. Várady Zsigmond azzal kezdte beszédét, hogy megakarja-e a város változtatni a szerződést, a mely szerint azonnal kell fizetni. Ha nem ad halasztást a város, azonnal lemond az építésről a társaság. Ez javára válnék a városnak. (Ellentmondások. Zaj.) Van elég villamos társaság. Felemlíti, hogy mindenütt azzal fenyegetnek, hogy nem lesz villamos vasutunk, ha a közuti vasut nem épít. Ez nem ál.

Egy hang: Nyujtson garanciát!

Dr. Várady Zs. A közuti vasut életérdekét ne tüntessék fel Nagyvárad város érdekéül. A Kurländer indítványát azért szavazná meg, mert torkig van a meg nem felelő anyagi tőkével megindult vállalatoknak. A kevés alap miatt nem boldogulnak. A közuti vasut idegen pénzt akar idehozni, de a Forg. Banknak vagy nincs pénze, vagy nem akarja cassáját megnyitni. — Egyet kíván. Ha engednek a közuti vasutnak, akkor az engedélyt a város érdekében biztosítékkal körül kell sáncolni. Elmondja, a mit a pénzügyi bizottságban elakart mondani. A közuti vasut abban bizott, hogy

majd jó pénzért eladhatja az engedélyt, tervet s a 252.000 koronát is benyomja az egyezésbe. Hát csalódott. A másikat nem tételezi fel, hogy t. i. azért ígérte meg az összeget, mert számított arra, hogy majd kéri az elengedését. — A társaság ma nem tud fizetni, de 5 év múlva még inkább nem tud fizetni. A városi pénztár érdekeinek fejtegetése után rátér hosszabb indítványára. A tanács javaslatát, vagyis az 5 évi halasztást úgy fogadják el, hogy a Forg. Bank készfizetés kötelezettséget vállaljon; — kössék ki, hogy ne 5 év múlva egyszerre, hanem az első évtől évi részletekben 5 év alatt fizesse meg az összeget. Ezt évenként beillesztheti a társaság a költségvetésébe; — a kézzizálog helyett a vasutra és ingatlanaira kebelezzék be az összeget; — végül az 5% kamat helyett 5.6%-ot fizessen a társulat. A város is ilyet fizet a kölcsöne után. (Helyeslés.)

Dr. Radó Ignác barátja a közutinak, de itt csak a város érdekét védi. Szívesen látja, ha boldogul egy vállalat. Eddig csupa jogosulatlan kritikát hallott a vasut építése az utolsó stádiumban van. (Zaj.) A Forg. Bank az építésig jóáll, azontul elég fedezet a beépített 2 millió korona s még leköti a jövedelmet. E mellett a Forg. Bank felesleges, mert megtaláltuk a kellő biztosítékot. A kért halasztást veszély nélkül megadhatjuk, had építsen a társulat. Ha nem épít, nem rosszabb; ha épít és nem fizet, kezünkben van a vasut.

Szokoly Tamás elfogadja a tanács javaslatát, de toldják azt meg a Friedländer és Mihelyi indítványával. Rámutat arra, hogy annak idején ő k hangoztatták, miszerint a közutinak nincs pénze, de rendmentesítették őket.

A vita befejeztetvén a főispán reasummálta az indítványokat.

A szavazás eredménye a következő:

A többség elfogadta az öt évi fizetési halasztást, de évenkénti részletekben az első évtől fizessék a 252.000 koronát. A Forgalmi Bank jóállása az építésig, de az üzembe vétel után is köttessék ki. A kiépítés után leköti a társaság az ingóit, ingatlanait, felszerelését és a jövedelmét. — A kamatot 5%-ban állapították meg.

A gyermek-kórházra vonatkozó szabályrendeletet és a kórház berendezésére vonatkozó tanácsi előterjesztést elfogadták s 30 napi közszemlére teszik ki.

Nagy Gáborné telkéből a közterülethez csatolt terület kártalanítását kimondották.

Hegyesi Lajos hasonügyét és a honvéd laktanya helyéül megszavazott közterület átadását kitűzték a jövő havi közgyűlésre.

A számonkérő székbe Hlatky Endre és Miskolczy Barna tagokat választották be.

A Sipos Árpád öröke.

A dr. Sipos Árpád elhunytával az egyes bizottságokban megüresedett helyeket a következőleg töltötték be.

A Diamandi-féle per felülvizsgálatára kiküldött bizottságba Sipos Árpád helyett elnök lett dr. Berkovits Ferenc tag; e helyett tagul Miskolczy Barnát választották;

a városi árvaházi igazgató-választmányban tag lett Heringh Sándor;

a jogügyi bizottságban dr. Mihelyi Lajos;

a szépművészeti és közlekedési bizottságban Kunz Gusztáv;

az állandó bíráló választmányban Harmathy Károly;

az iskolaszékben dr. Hoványi Gyula;

a központi választmányban dr. Hoványi Géza.

A Széchenyi bérlete.

Ozv. Julier Vilmosné kérvényt intézett a városhoz, hogy a Széchenyi szálloda bérletét a

A pénz- és gazdasági ügyosztály nem véleményezték a kérelem teljesítését. Időközben azonban Schüch József kérvényt adott be, hogy a 4 évre évi 1600 koronával több bért fizet, de a 4 év alatt ne adhassa el a város az épületet.

A közgyűlés az átruházást elfogadta.

A nagyvárosi színészet jövője.

Egész terjedelmében közölük a színügyi bizottság javaslatát, a nagyváradi színi kerületre vonatkozólag.

A tanács javasolta, hogy írjon fel a közgyűlés a miniszterhez, miszerint ha a tervezett színikerületi beosztás keresztülmegy, Nagyváradhoz Brassót, Marosvásárhelyt és Nagyszebennt csatolják s tekintettel a teljesítendő hazafiás misszióra a nagyváradi szintársulatnak állandóan évi 20,000 korona államsegélyt adjon a miniszter. — Továbbá irjanak át a nevezett városokhoz, hogy hasonszellemű feliratot küldjenek a miniszterhez.

A javaslatot lelkesedéssel elfogadták.

Az egységes időjárás behozatala szempontjából ajánlja a tanács, hogy a Szt. László-templomot jelöljék ki hivatalos órának s fenntartására évi 200 koronát szavazzanak meg. — Az 1902. évtől kezdve megszavazták.

A színház melletti eladó házhely árverési feltételeit elfogadták.

Az utcai jelző táblák és házszámok készítésére Helebrand Sándor helybeli iparos utólag magasabb árakat adott be s így a tanács a legolcsóbb szegedi Pisztray és társaság ajánlatát javasolta elfogadásra.

Mihelfi Adolf, *Milibák* József és dr. *Vucsikcs* Gyula kívánták, hogy kíséreljék meg, hátha helybeli iparos is elvállalja egyenlő feltételek mellett a munkát.

A tanács javaslatát fogadták el.

A követet-, vásárvám és helypénz 1900. évi bevételeiről szóló számadást *Balogh Döme* a vámmellenőrző bizottsághoz akarta kiadni, de ennek melőzésével tudomással vették.

Perné Nárceis tanítónő fizetését az 1901/92. tanévtől a többi hasonló tanterköhéhez hasonló összegre emelték. Ez évre csak az esetben kap többletet, ha fedezet lesz rá.

Az orth. izraelita hitközség épületeinek
községi adómentessége iránti kérelmet levették
a napirendről, mert a kérelmet a hitközség
visszavonta.

Még néhány apróbb ügy elintézése után este 7 órakor a közgyűlés véget ért.

* Udvári gyász Milánéért. A tegnapi »Budapesti Közlöny« tudatja, hogy Ő Felsége az elhunyt Milán királyért *tizenöt napig* tartó udvari gyászt rendelt el, mely a mai nappal kezdődik.

* **Bőjti felolvasások.** Tegnap tartott ülésén végleg megállapította a kath. kör ünnepélyt rendező bizottsága a bőjtkben tartandó felolvasások kereteit és határidejét. E szerint három felolvasás lesz: márcz. 10-én, 17-én és 24-én. A felolvasásokat még vonzóbbá fogja tenni a közönség számára az a körülmény, hogy egyik felolvasáson a Szigligeti-Színház kiváló primadonnája *Balláné Csik* Irén fog énekelni, a másikon pedig a színház drámai hősnője, *Baldás* Olga fog szavalni. Az első felolvasáson városunk legkiválóbb zenészeiből egy vonós négyes fog fellépni, a többin pedig karének fogja a felolvasó matinét megnyitni és bekekeszteni. A végleges programot a művésznőkkel és zenészekkel a napokban állapítják meg.

* Uj apátok. Ö Felsége *Uray* Antal báránya-baáni esperes plebánosnak a Szent Lélekről nevezett monos ori, *Wosinszky* Mór szegzárdi esperes plebánosnak pedig a Szent Miklósról nevezett madochai czimzetes apátságot, utóbbinak díjmentesen adományozta.

* **Vértessy nyugalomban.** Vértessaljai **Vértessy** Sándor belső titkos tanácsos és a budapesti ítélőtábla elnökének, saját kérelmére történt nyugalmazása alkalmából, sok évi államszolgálatát alatt különösen a bírói pályán szerzett kiváló érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend nagykeresztjét adományozta a király.

* Pályázók a levéltárneki állásra. Ma
jár le a vármegyénel megüresedett levéltárneki
állásra hirdetett pályázat határideje. Értésülé-
sünk szerint ez ideig két pályázó adta be kér-
vényét. Az egyik *Lakos Lajos*, városi adópénz-
tári ellenőr, a másik *Osváth Lajos* megyei al-
számvevő. Mindkét pályázónak erős a kilátása.
Lakos Lajos szakember e téren. Egyrészt nyelv-
ismeretei, irodalmi működése kvalifikálja, más-
részt mint városi tisztviselő, szorgalma és am-
bicziója által tűnt ki. *Osváth* Lajosnak előnye
a vármegyei szolgálat, mely alatt szintén szor-
galmas, derék tisztviselőnek bizonyult. Hogy a
két pályázó közül melyik lesz kinevezve, az a
főispán bölcs belátásától függ. — Azt azonban
őhajtanánk, hogy olyan egyént érjen e kine-
vezés, aki nemcsak nyugalmi állásnak tekin-
tené a főlevéltárnokságot, hanem dolgozni is,
— mert nagyon is van ott még mit dolgozni
megyénk történelme számára.

*** Utravaló a tartalékosoknak.** Sok panaszz volt a miatt, hogy a teljesen vagyontalan tartalékos katonáknak sokszor tartózkodásuk helyétől messze fekvő helyre kell hadgyakorlatra bevonulni. A közös hadügyminiszter most rendeletet adott ki, hogy a vagyontalan tartalékosok, hogyha a hadgyakorlat helye tizenöt kilométernél távolabb van a tartalékos lakásától, a bevonulásnál s a visszatérésnél utra-
való pénzt kapjanak.

* Eljegyzés. *Molnár Zoltán* m. kir. postatáviratiszt eljegyezte *Kelepecz Alojzia* kisasszonyt.

* **Sima Ferencz.** Nevezetes *Sima* arról, hogy nincs Magyarországon olyan vádolt, a ki bűntényeit olyan sikeresen tudná elhuzni-vonni, mint ő. Valóban mesterileg tudja a törvényszéket orráról fogva vezetni. Az idézések elől bujkál, azokat át nem veszi, majd Szentesen, majd Budapesten, majd Siteren tartózkodik s az idézések örökösen utban vannak utána. Ha mégis sikerül valamikor megidézni, egyszerűen nem megy el az idézésre, ha pedig elő akarják vezetni, betegségét jelent. Van olyan bűnténye, a mi kilencz évvel ezelőtt indult meg ellene, s

ma még nincs a vád alá helyezés stádiumában sem. A budapesti törvényszék is, a szegedi törvényszék is bővében van az ellene folyamatban levő bűnügyeknek. Most azonban a szegedi törvényszék mégis eljutott egyik bűnügyében odáig, hogy vád alá helyezést végzést hozhatott ellene a múlt hó végén.

Ez a végzés igen érdekes. Közöljük a végzésből a következőket:

200
B. 1901. ss.

Ó Felsége a király nevében! A szegedi kir. törvényszék vádtanácsa Sima Ferencz elleni bűntügyben a következőleg végzett:

Sima Ferencz vajonfalan lapszerkesztő, terhelte a büntető törvénykönyv 400. §-ának második bekezdésébe ütköző közokirathamisítás büntette, továbbá a btk. 401. és 402. §-aiba ütköző négy rendbeli magánokirathamisítás büntette, továbbá a btk. 361. 362. és 363. §-ai alapján hülsen kezelés, büntette és végül a btk. 355 és 356. §-aiba ütköző kétféle sikkasztás büntette miatt vád alá helyeztetik.

Indokok:

Sima Ferencz terheltet vád alá helyezni kellett, mert a kifogások tárgyalása folytan és a vizsgálati iratokból megállapítottat az, hogy a közokirathamisítás büntette, a magánokirathamisítás büntettének esetét, a hűtlen kezelés büntette és kétféle sikasztás büntettének esetei fennforognak és a vizsgálati iratokból terheltnek ezen bűntényekben bűnösségére elég alapos gyanu forog fenn.

Igen érdekes, hogy huszonegyrendbeli család büntette miatt az eljárást a törvényszék Sima Ferencz ellen megszünteti, mert — a mint a határozat indokoltása mondja — »papaszósok már 1898. évi augusztus 28 án tudomást szereztek arról, hogy Sima Ferencz által megcsalattak, a följelentést pedig csak 1898. december, illetve 1899. január havában, vagyis a tudomásvétel, után három hónap elteltével adták be, a csalásbüntette miatti indítványozási jog pedig három hónap alatt elévült.«

Ez a vád alá helyező végzés most van a kézbesítés végett Szentesre kiküldve, de valószínűleg igen bajos lesz ezt Simának kézbesíteni.

Ellene a *siteri telepítési ügyből* kifolyólag is *ötven* becsapott ember tett feljelentést közvetlenül magánál az igazságügyminiszternél.

* **Panasz a világításra.** Mint értesültünk, Péczes-utca lakosai panaszt akarnak tenni az illetékes hatóságnál, hogy ezen az utcán már hetek óta *egyellen* lámpát sem gyujtanak meg s a pocsétás gidres-gödrös helyeken, valósággal életveszélyes ugy a kocsi, mint a gyalog közlekedés. — Óhajtandónak tartjuk mi is, hogy segítve legyen ezen az »afrikai« sötétségben, a péczes-utcai lakosok vigasztalására azonban felhozzuk, hogy pár nap előtt egy éjjel az *egész város* oly sötétségben maradt, hogy a hazafelé igyekezők s saját utcájukon valóságai *eltévedtek* Persze azt senki sem ellenőrzi, hogy világítanak-e éjjel rendesen, vagy nem.

* **Esküvő.** Folyó hó 11-én d. e. 11 órakor esküdtek egymásnak örök hűséget az érkenézi gör. kath. templomban **Magyary** Adorján, vértesi fiatal földbirtokos és **Klintók** Katicza, Klintók János, érkenézi gör. kath. lelkésznek szép és művelt leánya. Az esketést **Cinka** János, olah-hodosi lelkész, a mennyasszony sógora végezte, ki magasröptű beszédét intézett a fiatal párhoz, melyben különösen kiemelte, miszerint a kath. egyháznak tanítása szerint a házasságnak egyedül az igaz szeretet képezi alapját, miről jelen alkalommal örömmel vett tudomást. Násznapogyok voltak: **Fráter** Ákos, a főlegény nagybátyja és **Gramma** Döme, királyi segédtanfelügyelő, koszorús lányok: **Paksy** Irén és **Gramma** Blanka Nagyváradról, vőfélyek pedig ifj. **Klintók** János és **Klintók** Jenő. Ebéd után a fiatalok, ézőkeny búcsuzás után, új otthonukba, Vértésre mentek.

TAJÉKOZTATO.

Február 17. A Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank közgyűlése.
Február 17. A Gazdasági és Iparbank közgyűlése.
Febr. 20. Bizottsági ülés a belényesi kórház ügyében a vármegyeházán d. e. 10 órakor.
Febr. 23. Sebes-Körös-társulat közgyűlése.
Február 24. A nagyváradi takarékpénztár közgyűlése.
Márcz. 10. Bőjti felolvasás a kath. körben d. e. 11 órakor
 » 17. » » » » » 11 »
 » 24. » » » » » 11 »
Márcz. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tűzoltó őrtanyán.

* **A hivatalnokok berukkolása.** A m. kir. honvédelmi miniszter közölte a vármegye alispánjával, valamint nagyváradi város közönségével, hogy tisztviselőik közül sokan jelen év augusztus havában fognak *harminczöt* napi fegyvergyakorlatra bevonulni, hogy idejük legyen az esetleges helyettesítésekről gondoskodni. — Ez idő szerint, még csak a tart. hadnagyság neveit közölte. Később leküldi azon tart. hadapródok neveit is, kik a nyár folyamán kénytelenek lesznek uniformisba bújni harminczöt kis napra.

* **Fráter Lóránd nótái.** A nagyváradiak egy régi kedves ismerőséről Fráter Lóránd huszárfőhadnagyról van szó, aki remekül kezeli a muzsikát és ép: oly híres jó lovas, mint a milyen fényes, jókedvű, mulató pajtás. Fráter Lóránd főhadnagyról most azt olvassuk, hogy szobinél-szebb dalokat írt egy népszínműhöz, a melyet a »Szolga-hűség« címmel a napokban mutatnak be a kolozsvári színpadon. Fráter Lórándnak egyébként nem ez az első ilyen természetű szereplése. Évekkel ezelőtt már két népszínművet zenésített meg. Ezek egyikét Kerekes József vidéki színész írta és a népszínház pályázatán dícsérrel tüntették ki.

* **A népszámlálás eredménye.** A tegnapi nap folyamán az élesdi és derecskei járás központi gyűjtő ivét közölték az alispáni hivattal. E szerint az élesdi járásban a lakosok száma 45 540.

A derecskei járásban pedig 24 031.

Az egyes községek e két járásban is kivétel nélkül szaporodtak.

* **A nagy méhészt 90 éves.** A méhek legnagyobb barátja Európában Dzierzon János, mostanában ülte meg születése 90-ik évfordulóját Boroszlóban, ahol vagy ezer táviratban üdvözölték öt Európa minden részéből tisztelői. Dzierzon János Lowkowitzban (Porosz-Szilézia) született 1811. jan. 16-án. Boroszlóban teológiai tanulmáit befejezve, 1834. scholkowitzi kaplán s egy év múlva a Brieg melletti Karlsmarktban katolikus plebános lett, hol 360 kasból álló méhtelepet állított fel. 1969-ben nyugalomba vonult s ezután csak a méhézetnek élt. A méhészet terén az által vivott ki magának maradandó nevet, hogy a nevére elnevezett okszerű kaptárt szerkesztve, új irányt adott a méhészetnek. Ugyancsak ő fedezte föl a méhek partenogenezisét. Legfőbb munkái: Theorie und Praxis des neuen Bienenzucht und Rationelle Bienenzucht. Dzierzon nagyszámu rendjét és kitüntetést kapott és neve a leszálesebb körben ismeretes. Magyar paraszt is alig akad, aki e nevet ne ismerné.

* **Dewett tréfái.** Jean Carrar, a Matin transzváli tudósítója, érdekesen írja le azokat a csínyeket, melyeket Dewett az angol tábornokokkal elkövetett. Az angolok tudvalevőleg igen gyakran »elfogták« Dewett tábornokot; egy ily alkalommal Methuen tábornok serege nagy óvatossággal közeledett egy búr tábor felé, amelyben látszólag mindenki aludt s egyetlen őr állt a tábor bejáratánál egy nagy sátor előtt s az is olyan mozdulatban volt, mintha aludt volna. Az angolok egész közel lopózkodtak a táborhoz, zajos hurrázással megrohanták a sátrakat, a melyek azonban . . . üresek voltak. Az egyetlen őr is csak szalmabáb volt s a következő levelet tartotta kezében:

»Engedje meg, hogy ezt az üres sátrat jóindulatába ajánljam; erre már nincs többé szükségem, mert az angol tábor részére érkezett új sátrakat éppen most foglaltam el s azokat biz én többre becsülöm. Bocsássa meg, hogy ezen a helyen személyesen nem fogadhatom, de látogasson el ide néhány év múlva s vendégeül szívesen látja

Christian Dewett.

Dewett egy alkalommal valahonnan távirógépet szerzett; elvágta a vezetéket, s be-

kapcsolta a saját gépébe: az volt a legelső dolga, hogy elfogja a következő táviratot:

»Dewett nyomában vagyok. Kérek segítséget.

Hunter tábornok.

Dewett megértette a dolgot s a következő táviratot küldte vissza Hunternek:

»Rendben van minden. Segítséget elindítottam.

Roberts.

Ugyanekkor pedig ezt telegrafálta Robertsnek:

»Segítségre most már nincs szükségem. Dewettet ötezer emberével együtt elfogtam.

Hunter.

Ez a távirat Pretóriában persze óriási örömet keltett; már este tizenegyóra volt, s így nem lehetett azonnal kihirdetni, — a tiszti kaszinóban azonban folyt a pezsgő, s a zenekar a »Got save the Queen«-t játszotta. De az öröm nem sokáig tartott, — másnap reggel Hunter tábornok már Bloemfonteinből küldött táviratot és kért sürgős segítséget, mert Dewett körülvette a táborát. Dewett ugyanis amint elküldte a táviratot Hunternek és Robertsnek, azonnal felszedte a sátorfáját és seeregével körülvette Hunter táborát. A Dewett haláláról és elfogatásáról szóló híreket szintén mind maga Dewett tábornok telegrafálta meg Roberts lordnak Pretóriába.

* **A parbaj a német hadseregben.** Berlinből jelentik tudósítónk, hogy ott a parlamenti körökben a mörchingeni véres affairrel a hadseregben divó párbajkényszerrel kapcsolatban beszélnek, hogy a hadsereg vezetősége a hibás, amiért a párbajdüh annyira elharapódzott. Hír szerint egy katonai becsületbírósg kénytelen volt rangjáról lemondani, mert egy becsületbeli ügyben a tiszti becsületbírósg előtt úgy nyilatkozott, hogy egészen korrektül, hékés uton lehet elintézni olyan sértést, amelyet az egyik fél itt az állapotban követett el. Az illető katonatisztet kirekesztették volna a hadsereg kötelékéből. Azért önként lemondott rangjáról.

* **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszter Biharvármegye területére legújabbán a következő anyakönyvvezetőket nevezte ki: Veres Gyula méhkeréki jegyzőt anyakönyvvezetőül a méhkeréki kerületbe. Kabdebó Árpád segédjegyzőt a bihar-püspöki, Szűcs János segédjegyzőt a b.-ujlaki, Backman József segédjegyzőt a szunyogdi Nagy István ev. ref. tanítót az érsemjéni, Tripon József g. kel. tanítót a v.-lázi, Veres Béla a kumonyesdi és Bulzán József segédjegyzőt pedig a feketetői anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki s egyidejűleg megbízta őket a házasságkötések körüli segédkezéssel is.

* **Ujabb csoda a Tersatón.** A Quarnero fölött emelkedik a Tersato s azon van a tengerek csodatévő Csillagának temploma. A hajósok, ha az emberi erő már nem használ a viharban, hozzá fordulnak segítségért s a számtalan fogadalmi záradoklat amellett bizonyít, hogy Mária nem hagyja el a benne bizókat. A tersatói csodatévő Szűz hatalmába vetett hit azonban nemcsak a hajósok közt vert gyökereket, de átszármaozott a környék lakóira is. Záradokcsapatok járulnak a Szűz szobra elé s gyakran meható jelenetek játszódnak le ott. Most is ilyen meható, csodászerű történetről vesz hírt egy liberális lap Fiuméből. Egy házaspár érkezett a minap a kegyhelyre. Az aszszony ölében hozta hároméves gyermekét, ki születésétől kezdve beteg volt. Járni nem is tudott a szegényke, hetek óta egyetlen szót se szólt. Az orvosok itélőszéke kimondta rá a menthetetlent, de az anyja feleltetett a Tersatói Szűz elé. A templomhoz érve az egész család borult és térdenceszva baladit az oltár felé. Még nem érték el a Szűzanya szobrát, midőn a gyermek egyszerre hangos sírásra fakadt és

anyja nevét szólította. Majd kibontakozott anyja karjaiból és — csodák csodája! — járni kezdett. Az öreg házaspár szeméből örömkönyek törtek elő. Hálálkodva rebegtek áhitatos fohászszal köszönetet a tersatói Szűznek, a hajósok csodatévő védőjének.

* **Megszökött huszár.** A Vilmos huszárok regimentjében egy esztendeje, hogy büntetésből szolgált Hamza Sándor. Civil élete igen sötét ködbe van borítva, nagyon viharos mult van Hamza Sándor mögött. Tudták ezt az ezrednél is, s bizony nem igen bíztak a rossz hajlandóságu huszárral, utóbbi időben azonban mégis a javulás útjára tért, s még a tisztjei is kegyükbe fogadták. Tegnapi ezred egyik tisztje egy szállítólevéllel a postára küldötte Hamza közhuszárt, hogy a fővárosból érkezett csomagját elhozza. Azonban hiába várt a huszárra: Hamza Sándor nem ment vissza többet a kaszárnnyába. Megszökött. Az ezredparancsnokság elrendelte a körözést.

* **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalommal tudatják, hogy a legjobb anyja, anyós, nagyanyja, testvér és rokon özv. Markbreit Jónásné szül. Mihály Johanna folyó évi február 13-án életének 75-ik évében elhunyt. A boldogult hült temetési f. hó 15-én d. u. 2 órakor fognak a kapuczinus-utczai 70. számú házból az új izr. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Nagyváradi, 1901. február hó 13-án. Aldás lengjen porai felett!

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Grengoire, Szép Galethea.

Sombat: Endre és Johanna (Paulayné v. Játéka.)

Vasárnap: d. u. Szép Heléna.

este Orfeusz a pokolban.

A bölcső jubileuma.

Tegnap került színre Brioux hatalmas színműve Budapesten, a Nemzeti Színházban huszonötödöször, még pedig — mint tudósítónk telefonozza — óriási sikerrel. P. Márkus Emiliát, a ki Laurence szerepét adta, számtalanszor kihívták s valóságos tüntetést rendeztek mellette. Az egész budapesti közvélemény ismeri, hogy ez volt a színi idény legérdekesebb és legkiválóbb ujdonsága, mely hivatva van évek hosszú során át műsoron maradni. Meghívták az előadásra a szerzőt is, a ki azonban egyik új darabjának első előadása miatt nem hagyhatja el most Páris s így csak táviratilag köszönte meg az igazgatóság figyelmét.

Nagyváradon is valósággal lázba hozta ez a darab a közönséget. Akadtak ugyan egyes hangok, a melyek érthetetlen, de nagyon jól ismert elfogultságból és elvakultságból nyíltan vagy l-plezve le akarták rántani a Bölcsőt; szerencsére a nagyváradi közönség jó ízlése és önálló ítélőképessége sokkal szilárdabb alapon áll, hogysem holmi zsenge dühöngéseknek felüljön. Lehetnek, a kik előtt hallatlan merénylet egy darab, a mely a házasság élet tisztaságát hirdeti, még pedig meggyőző hévvel, szellemes dialogokban, érdekesen cselekvényben. A nagyváradi intelligens közönség azonban sokkal magasabb színvonalon áll, mint ez az elszigetelt klikk-vélemény, s minden rétegében mélyen érdeklődik az igazán szenzációs ujdonság iránt.

Tegnap is nagy közönség nézte végig a Bölcsőt s lelkes tapsokkal honorálta az előadó művészek buzgalmát. Épp azért csak helyeselnünk lehet Somogyi Karoly elhatározását, hogy Brioux színművét még néhányszor előadatja.

A mai előadás. A közönség köréből érkezett számos felszólalások folytán az igazgatóság mára újból kitűzte Bauville gyönyörű dramolettjét *Grengoire*-t, melynek czimszerepe egyik legkiválóbb alakítása Nyáray Antalnak. A *Grengoire* szerepei a régi kiosztásban maradtak. Az egyfelvonásos dráma után a *Szép Galathea*-t adják a czimszerepben Balláné Csik Irénnek.

Endre és Johanna. Rákosi Jenő hatalmas drámája, a Nagyváradon évek óta pihentetett *Endre és Johanna* kerül előadásra szombaton Paulayné Adorján Berta vendégfőléptével. Johannát Paulayné, Endrét Deési Alfréd játsszák.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután fél helyárrakkal *Szép Heléna*. Offenbach bájos operettje kerül színre elsőrendű szereposztásban, fő nőszerepében Balláné Csik Irénnek. Este: Orley Flórával *Orfeusz a pokolban*, a nemrég nagy sikerrel felújított operett jut a közönség elé.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 123.

Idénybérlet 121 sz.

Nagyváradon, pénteken, 1901. febr. 15-én

Szép Galathea.

Operette.

Ezt megelőzi:

GRENGOIRE.

Vígjáték.

S Z E M É L Y E K :

XI. Lajos	—	—	—	Peterdy Sándor
Grengoire Péter	—	—	—	Nyáray Antal
Fournier Simon	—	—	—	Bognár János
La Daim Olivier	—	—	—	Szarvasi Sándor
Lujza, Fournier leánya	—	—	—	E. Kovács Mariska
Nicole, özvegy Andryné	—	—	—	Balázs Olga

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztáryitás fél 7, vásár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap szombaton, február 16-án

Endre és Johanna.

Történeli színmű.

S P O R T.

A Tornakör hangversenye. A tornakör hangversenye ügyében ma a rendezőség ülést tartott. Az ülésen *Keszthelyi* Zoltán elnökölt. Jelen voltak:

Baranyi András, dr. Gyöngyösi István, Gyenge Béla, Hrabal Ottó, Julier Károly, Jelinek Géza, Jeszenszky Zsigmond, Kolb Árpád, Kolb Géza, Lukács Odón, Nábránczy Béla, Papp Károly, Tátray Kálmán, Fekete László, dr. Váradi Zsigmond.

Az ülésen körülbelül megállapították a hangverseny programját, a mely hatalmas kiemelkedő eseménye lesz a nagyváradai szezonnak. Az előkészületek megtételével *Jelinek* Gézát a tornakör népszerű, agilis titkárát bízták meg és felhatalmazták arra is, hogy a hangversenyen való részvételre szólítsa fel Kube-

liket, a hírneves cseh hegedűst és Fedák Sárít, a *Népszínház* neves művésznőjét. Alapos kiállítás van rá, hogy mindkettőjüket sikerül megnyerni, a mi a hangversenyt páratlan művészi szenzációvá tenné.

A hangversenyt esetleg táncz fogja követni, meghívókat azonban nem bocsátanak ki. A rendezőség tagjai természetesen már is erősen buzgólkodnak a siker érdekében, a melyre a fiatal, de missziót teljesítő egyesület igazán rá is szolgált. A felülfizetéseket a czérra való tekintettel szívesen fogadja a rendezőség.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR.

Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.
Febr. 16. Kath. Legényegylet bálja a Sasban.
Febr. 17. Tüztöltő bál a Sasban.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

28.

Csak egy szobát tart fenn magának ha haza tér. Ha Nikulás és Wiebecke beleegyeznek, beszélnek Joachimmal, akkor ősszel megtartják az esküvőt és elfoglalhatják Norvégiában tőlészállásukat. Nem csoda tehát; ha Wiebecke magas szempontból nézte a dolgokat, nem gondolt sokat egy sóvárgó menyasszony hangulatával, engedte cselekedni tetszése szerint.

Mind erről Sibilla mit sem tudott, midőn egy gyönyörű júliusi napon utját a vendéglő felé vette, hogy Juel-Winding grófúét először felkeresse. Lassan haladt, szívében ellentétes érzelmekkel. Midőn egy pallóhoz ért, mely egy patakon vezetett át, mintegy válaszfalat képezve, majdnem vissza fordult.

— Nagypáról fog beszélni mondá magában. Hangja, arca minden, azon időre emlékeztet, mely már elmúlt. Almodni akarok, hogy ő Unica én a kis Sibilla, kihez nagypapa lép, hogy karjába emeljen.

Sietve halad előre. Nehány percz és a vendéglő tornácán állt, hol egy fekete szolga világos öltönyben fogadta. A néger látása eleinte megijeszté, de az jószívű mosolyjal mondta:

— A grófné várja.

Egyszerű vendégszobán keresztül, mely sajtáságos kagylókkal volt díszítve, az erkélyre vezeté, hol a grófné a kék tenger nézésébe merülve várta.

Előtte az asztalon íróeszközök, könyvek és papír feküdt. Mellette gitár állt. Tovább egy szürke papagály piros szárny tollakkal kuszott a kalitka vasrácsán fel s alá. A bőr karszék, melyben ült, tarka török szőnyeggel volt beborítva, melyből fehér muszlin ruhája előnyöseu emelkedett ki. Vakító fehérségű vállaira kék sál borult.

Unica éppen olyan szép volt, még talán szebb mint első ifjúságában. Bőre az üdeség, finomság parányi részét sem veszté. Dúsan, lágyan, — hullámosan környezi aranyzóke haja fehér homlokát, csábító fényben ragyogtak fekete szemei. Csak a rózsás ajk körül képződött egy vonás, mely daczos keménységet árult el. Szomorú életapasztalat szüleménye lehetett; de most pikánssá tette vonásait.

Ma lágyabb hangulatban volt. Az öreg Nanni viszontlátása, ki Orsolya néniéről beszélt, meghatotta.

Kedves fogadás, a jól ismert hang csendése Sibilla szívét ismét megnyerte, mint a régi időben. A fekete Tom székét hozott, melyre a grófné óhajára leült.

Sibilla megtalálta a régi bizalmas, mégis tiszteletteljes hangot, melyhez gyermek kora óta szokva volt s melytől Joachim mindég irtózott.

— Ugy Illa, ismét enyém vagy az öreg tenger egyhangú dalával együtt. Ah, ha itt lenne az öreg Blum hegedűjével, kedves modorával, mely szívig hatott. Elhíhated Illa, sokszor vágyódtam utána.

Szemei könnyekben usztak. Mily hálás volt Sibilla ezen emlékért.

— Mondd, sokra tanított még? Művészi-sen értetted a vonó kezelését, már mikor oly cseppnyi gyermek voltál. Hangod tisztán csengett, mint a harang, Jó előrehaladást tettél?

— Előre haladni? Nélküle!

— Igaz. Falkéknál nincs alkalmad tanulni. De mi lett hangodból?

— Hogy tudnám?

— Talán csak énekelsz időöltésből?

— Nem soha!

— Miért nem?

— Falkék nem szeretik a zenét, csak a templomi éneket. Nem mernék soha énekelni!

— Én Istenem mily borzasztó! Sibilla, ezen emberekkel meghalnék vagy megbolondulnék. De várj, szegény bezárt madárkám, kinyitom kissé kalitkád ajtóját. Jöjj ki! Mulassunk kissé együtt, mint a régi időben.

(Folyt. köv.)

Milán a ravatalon.

— Távirati tudósítás. —

Három napja hogy meghalt s még mindig nem felejtette el a világ, még mindig Milán foglalkoztatja a sajtót, a társadalmat. Vagy is talán nem annyira ő, mint szerelmes fia *Sándor*, — ki példát adott a világnak, a kegyetlenségről s akinél egy szerb paraszt talán jobban fájlalja Milán halálát. Ami azt illeti, talán fájlalhatja is. Csak Sándor ténykedését kísértük figyelemmel s a szerb haza és szerb dinasztia sorsát nagyon könnyű lesz megfigyelti. — Es Sándor csak ezután fogja fájlalni atyja halálát s csak ezután bizonyosodik be részvétel táviratának őszintesége:

— Én vagyok a *legboldogtalanabb*

Legujabban vett távirataink a következők:

Szerbia részvétlensége.

Bécs, febr. 14. (Saj. tud. táv.) Brankovics pátriarka ma megérkezett.

Igen érdekes, hogy Zimony felől egyetlen szerb utas sem érkezett. Allítólag a belgrádi hatóság karhatalommal megakadályoztatta a szerbeknek a temetésen való részvételét.

Natalia Bécsben.

Bécs, febr. 14. (Saj. tud. táv.) Natalia megérkezését mára várják. Sür-göny is érkezett tőle, melyben megérkezése napját jelzi.

Milán temetése.

Bécs, febr. 14. (Saját tud. távir.) Itt az a hír terjedt el, hogy Sándor király Milán temetésére Krusedolba utazik. Ez a hír Bécsben igen jó hatást keltett.

Bécs, február 14. (Saját tud. távir.) Milán koporsójára Sándor király parancsára ma hatalmas koszorút tettek le. A koszoru szalagján ez a felírás van: „*Sándor — drága atyjának.*“

Bécs, február 13. (Saját tud. távir.) Ö Felsége gróf Zichy Jenőt, az elhalt Milán királynak temetését rendező bizottságba designálta. Ez az udvari bizottság, a mely Krisztics nagykövet, gróf Zichy Jenő, a külügyminiszteri, a főmarsalli és főudvarmesteri hivatal egy-egy tisztviselő-

jéből állott, ma délelőtt megjelent Milán király lakásán és ott a személyazonosság megállapításáról jegyzőkönyvet vett föl. Ezután lezárták a koporsót. Brankovich szerb patriarkát mára várják Bécsbe. A temetési szertartást, a beszentelést az ősz patriárka pénteken személyesen fogja czelebrálni fényes segédlettel. A koporsót Karloviczig külön vonaton viszik. A vonattal utazik gróf Zichy Jenő és Petrovits főhadsegéd.

A krusedoli zárda.

A krusedoli szerb zárda, a melyben az eddigi rendelkezések szerint Milán király teteit örök nyugalomra helyezik, Karlóczától a szerb patriarkátus székhelyétől kocsin egy órai járás, a Fruska-Gora alján ez a leggazdagabb, körülbelül 50.000 forint évi jövedelemmel. Két-száz évvel ezelőtt a szerb érsekség székhelye volt a zára és a szerb deszpóták temetkezési helye; falai közt nyugszik Szent Angelina deszpótánő is, ki a zárdát megalapította és nagy birtokokkal látta el. A szent deszpótánő öreg korában maga is a szerzetbe lépett s a zárda kezdetben csak női zárda volt, idővel azonban nem akadván elég nő, ki magát a szent életnek szentelje, férfi szerzetesek vették birtokukba a zárdát. A szerbeknek sok történelmi nevezetességre alkalja alussza örök álmát a Fruska-Gora alján elterülő erdőség mélyén fekvő zárda csendes falai között. Ott van eltemetve többek közt Lyubica Milosnak, az első Obrenovics fejedelemnek felesége is, kinek sirja a templomban egy márvány szarkofag, melyet Mihály fejedelem, Lyubica fia emeltetett. Ott van az első szerb vajdának Suplykác Szvetánnak a sirja is. Suplykáczról a szerzetben azt regélik, hogy az álnok osztrák tábornokok mérgezett szivarral meggyilkolták őt, hogy utána ne szerb, hanem német legyen a vojvoda. A zárda jelenlegi főnöke Jankovics Anatólikus arkimandrita.

TAVIRATOK

Felfüggesztett polgármester.

Ujvidék febr. 14. (Saj. tud. táv.) Ma a polgármestert mert, Miletics halála alkalmával a városházára gyászlobogót tüzetett ki, s magyar ellenes tüntetéseket engedett meg — felfüggesztették. A közönség körében nagy felháborodást keltett a polgármester fenti tette s mármár fenyegető alakot kezdett ölteni felháborodásuk, de a felfüggesztés hírére lecsillapultak.

Huszártisztek sajtópöre.

Budapest, febr. 14. (Saj. tud. táv.) *Hollán* Jenőt három volt tisztára rágalmozás és becsületsértés címén sajtóperbe fogta. A legjobb czimboraságban éltek, de *Hollán* csinált bőven adósságot, miért egyik tisztára följelentette. A vizsgálat után *Hollán* a hadbíróság fölmentette, mire ez az »Egyetértés«-ben erős cikket irt »néhány őszinte szó« címe alatt, melyben vádlóiról elmondta, miként használták ki s mint hazudnak aztán és tesznek ellene hamis esküt. A cikket e szavakkal végzi:

— Kérdem nem-e hitvány, hazug emberek ezek? És ki hármuk közt a nagyobb *gazember*? Én nem tudom, mondják meg ők.

Ez ügyet tárgyalta ma a budapesti esküdtszék. A vádlott elkeseredettséggel védekezik, erköcsi hírneve miatt.

A vád és védelem meghallgatása után, a hallgatóság óriási érdeklődése és izgatottsága mellett az esküdtszék *Hollán* nem vétkesnek mondta ki, mire a törvényszék a vád és következményei alól fölmentette.

Letartóztatott bankigazgató.

Lemberg, febr. 14. (Saj. tud. táv.) A horribilis pénzen alapított unió catolica bank lemergi fiókjának igazgatóját *Kume* Félixet kauczió sikkasztásért letartóztatták.

Monarchiánk kínai hódítása.

Budapest, febr. 14. (Saj. tud. táv.) A Magyar Távirati Iroda a következő *kissé* komikusan hangzó értesítést adta ki Pekingből keltező: Tien-Csin-ben az osztrák-magyar sereg egy területet okkupált, mely konszultus és a telepítvényesek céljaira fog szolgálni. A földterület a Császárfolyam mellett van s területe 906 kilométer. A tárgyalásokat ez irányban már meg is kezdték.

A pestis Transzvámban.

Fokváros, febr. 14. Itt két újabb pestises megbetegedés és egy halálos fordult elő. (M. T. I.)

Fokváros, febr. 14. A tifuszjárvány egész Dél-Afrikában annyira terjed, hogy a városi hatóságok felhatalmazást kértek a kormánytól rendkívüli közegészségügyi intézkedésekre. — Dewett Péter, a búr békebizottság vezetője, a ki most Fokvárosban van, abban fáradozik, hogy az afrikander szövetséget arra bírja, adja értécsére a búroknak, hogy a szövetség támogatására ne számítsanak. Dewett Péter a búrok fokföldi betörését és a további ellenállást főleg a worchesteri afrikander-kongresszuson tartott beszédeknek tulajdonítja, a melyek a búrokban azt a reményt keltették, hogy a hollandusok csatlakozni fognak hozzájuk, a mi azonban nem következett be.

Lázongó spanyolok.

Madrid, febr. 14. Campoamor költő temetésén tüntetésre került a dolog. Egyes tüntelőcsoportok kövekkel dobálták meg a torija-utczai apácza kolostort. A rendőrség lövésekkel oszlatta szét a tüntetőket, a kik azután a Silva-utczában tüntettek. A város más pontjain is voltak tüntetések. A csendőrség fegyverrel lépett közbe és több embert megsebesített. A tüntetők kövekkel dobálták meg a csendőrséget. Sok embert letartóztattak, köztük egy katonatisztet is.

Madrid, febr. 14. (Saj. tud. táv.) Saragossában, Barzellónában a forradalom kitörésétől félnek.

A forradalom kitört.

Madrid, febr. 14. (Saj. tud. táv.) Spanyolország Samos városában kitört a forradalom. A fellázadt tömeg és a csendőrség közt nagy harcz fejlődött, számos halál és sebesülés történt. Az izgatottság egyre nő. Gyors intézkedést tettek, nehogy a forradalom tüze jobban elterjedjen.

A búrok szabadságharcza.

London, febr. 14. A reggeli lapok jelentik Pretóriából 12-iki kelettel: Babington ezre-

des Vintersdorpból portyázásra indulva Naauwportnál elfogott egy kis búr csapatot. A búrok makacsul védekeztek és csak akkor adták meg magukat, mikor már többen elesetek és megsebesültek közülök. A lydenburgi angol helyőrséget a mult héten megtámadták a búrok, de harczra nem került a dolog. A búrok egy ágyuból, a melyet a város közelében egy dombon helyeztek el, néhány lövést tettek a város ellen és puskatüzést is folytattak ellene, de a nagy távolság miatt teljesen eredménytelenül. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Háziipar tanfolyam Komádiban.

— Felhívás a községi előjáróságokhoz. —

Egyesületünk a kosárfonó háziipar fejlesztése érdekében Komádiban egy 8 hetes tanfolyamot rendez. A tanfolyam már hétfőn, azaz *e hó 18-án* meg fog nyitni. A tanfolyam díjmentes, az azon résztvevőknek semmit sem kell fizetniök.

Midőn egyesületünk ezen tanfolyam rendezését elhatározta, azon cél vezérelte, hogy míg egyrészt a nemes fűz termelést előmozdítsa, másrészt a kisgazda közönséget, a munkásszót olyan iparra oktassa, melynek gyakorlásával egy jó keresetforrást biztosítsa részére.

Ezen tanfolyamon nemcsak a közönséges kosarak fonásából, hanem a csinosabb tárgyak készítéséből is nyernek szakoktatást az azon résztvevők, minőlfogva felhívjuk a t. előjáróságokat, hogy juttassák tudomására az érdekelteknek ezen tanfolyamot s hassanak oda, hogy mentől számosabban vegyenek azon részt. Jelentkezhetni lehet ezen tanfolyamra egyesületünk titkári hivatalánál (Nagyvárad, Nagy Sándor-utca, Eleméry-ház).

A biharmegyei gazdasági egyesület elnöksége.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, február 14.

Osztrák hitel	— — — — —	674 50
Magyar hitel	— — — — —	685 50
Allamvasut	— — — — —	672 —
Rimamuránvi	— — — — —	477 50
Magyar jelzálog	— — — — —	440 50
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, február 14.

Buza októberre	— — — — —	7 71
Buza áprilisra	— — — — —	7 52
Tengeri	— — — — —	5 42
Rozs ápr.	— — — — —	7 39
Zab ápr.	— — — — —	6 40
Káposzta, reppes, aug.	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. február 14-én.

Magyar aranyáradék 4%	— — — — —	118 —
Magyar koronaráradék	— — — — —	93.40
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — —	119 —
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	100 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	121 50
Magyar földterhermentesítői kötvény 4%	— — — — —	93 —
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	99 30
Horváth-szlavónföldterhermentesítői kötvény	— — — — —	93.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	166 50
Tiszaszabályozás szezedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	141 50
Osztrák áradék papirban	— — — — —	98.25
Osztrák áradék ezüstben	— — — — —	98 10
Osztrák kájaradék aranyban	— — — — —	118. —
Osztrák korona áradék	— — — — —	98.25
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	136.75
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	16 85
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	686. —
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	674 —
Párisi vista	— — — — —	95 50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	19.11
Németbirodalmi márka	— — — — —	117 45
London vista	— — — — —	240 60
20 márkás arany	— — — — —	25 50

szekeszes 11 10 50

Dr. VUCSKICS GYULA.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Ertesztés 1900. évi.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.	V. v.	Sz. v.	Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.	Sz. v.	V. v.	Vésztő—Kötegyán—Hollód.	V. v.	V. v.	Hollód—Kötegyán—Vésztő.	V. v.	V. v.					
Nagyvárad — — — ind.	5 50	2 14	Gyoma — — — ind.	3 40	2 30	Vésztő — — — ind.	4 45	5 27	Hollód — — — ind.	4 35	5 38					
Ósi — — — — —	6 09	2 14	Ózod — — — — —	4 07	2 54	Okány — — — — —	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta — — —	4 46	5 07					
Uj-Palota — — — — —	6 24	2 29	Déva-Ványa — — —	4 37	3 26	Gyanta — — — — —	5 23	6 07	Rippa — — — — —	5 02	12 19					
Gyires — — — — —	6 41	2 42	Kéthalom — — — — —	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur — —	5 36	6 18	Tenke — — — — —	5 24	1 17					
Körösszeg — — — — —	7 02	3 01	Körös-Ladány — — —	5 13	4 06	Méhkerék — — — — —	5 52	6 36	Fekete-Tót — — — — —	5 44	1 39					
Szakál — — — — —	7 39	3 31	Szeghalom — — — — —	5 40	4 38	Kötegyán — — — — —	6 16	6 57	Fekete-Bátor — — — —	6 06	2 07					
Nagy-Tóti — — — — —	7 55	3 47	Vésztő — — — — —	6 12	5 22	Kötegyán — — — — —	6 29	7 12	Árpád — — — — —	6 16	2 18					
Komád — — — — —	8 25	3 59	Kót — — — — —	6 38	5 32	Pósa — — — — —	6 48	7 24	Erdő-Gyarak — — — —	6 25	2 28					
Iráz — — — — —	8 42	4 16	Iráz — — — — —	6 52	6 07	Ilye — — — — —	7 02	7 39	Csegöd — — — — —	6 34	2 38					
Kót — — — — —	9 19	4 39	Komádi — — — — —	7 10	6 38	Csegöd — — — — —	7 12	7 49	Ilye — — — — —	6 57	2 58					
Vésztő — — — — —	9 44	5 10	Nagy-Tóti — — — — —	7 22	6 50	Erdő-Gyarak — — — —	7 21	7 59	Pósa — — — — —	7 07	3 09					
Szeghalom — — — — —	10 34	5 55	Szakál — — — — —	7 48	7 23	Árpád — — — — —	7 39	8 20	Kötegyán — — — — —	7 19	3 22					
Körös-Ladány — — —	11 —	6 12	Körösszeg — — — — —	8 11	7 47	Fekete-Bátor — — — —	7 52	8 35	Kötegyán — — — — —	8 06	3 42					
Kéthalom — — — — —	11 18	6 30	Gyires — — — — —	8 33	8 12	Méhkerék — — — — —	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur — —	8 33	4 12					
Déva-Ványa — — — —	12 03	6 55	Uj-Palota — — — — —	8 47	8 27	Fekete-Tót — — — — —	8 39	9 32	Gyanta — — — — —	8 43	4 23					
Ózod — — — — —	12 21	7 15	Ósi — — — — —	9 03	8 46	Rippa — — — — —	8 51	9 45	Okány — — — — —	9 02	4 44					
Gyoma — — — — —	12 45	7 39	Nagyvárad — — — — —	9 20	9 05	Mocsár-Gyanta — — —	9 01	9 57	Vésztő — — — — —	9 20	5 04					
Székelyhid—Margita—Sz. Somlyó.	V. v.	Sz. v.	Sz. Somlyó—Margita—Székelyhid.	Sz. v.	V. v.	Szeghalom—Füzes-Gyarmat.	V. v.	V. v.	Füzes-Gyarmat—Szeghalom.	V. v.	V. v.					
Székelyhid — — — ind.	9 22	6 30	Szilágy-Somlyó — — — ind.	3 20	2 —	Szeghalom — — — ind.	10 20	5 50	P.-Ladány — — — ind.	6 50	2 —					
A.-Keresztur — — — —	10 06	7 12	Sz.-Nagyfalu — — — —	3 45	2 27	Füzes-Gyarmat — — —	10 45	6 17	Szerep — — — — —	7 40	2 —					
V.-Ábrány — — — — —	10 20	7 25	Ipp — — — — —	4 02	2 45	B.-N.-Bajom — — — —	11 43	7 15	B.-Udvari — — — — —	7 57	3 —					
Monos-Petri — — — —	10 31	7 35	Széplak — — — — —	4 37	3 22	B.-N.-Bajom — — — —	11 58	7 30	B.-N.-Bajom — — — —	8 17	3 23					
Margita — — — — —	10 51	7 54	Bályok — — — — —	4 50	3 36	Szerep — — — — —	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat — — —	9 09	4 07					
Felső-Ábrány — — — —	11 07	8 09	Száldobágy — — — — —	5 05	3 52	P.-Ladány — — — — —	1 —	8 32	Szeghalom — — — — —	9 30	4 28					
Száldobágy — — — — —	11 31	8 31	Felső-Ábrány — — — —	5 25	4 14											
Bályok — — — — —	11 47	8 46	Margita — — — — —	5 46	4 38											
Széplak — — — — —	12 12	9 10	Monos-Petri — — — —	5 56	4 49											
Ipp — — — — —	12 42	9 38	V.-Ábrány — — — — —	6 06	5 —											
Sz.-Nagyfalu — — — —	1 04	9 57	A.-Keresztur — — — —	6 19	5 14											
Szilágy-Somlyó — — —	1 28	10 20	hid — — — — —	6 58	5 55											
Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	—	—	
Rákos — — — — —	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	—	Jegenye — — — — —	—	—	7 59	1 14	7 16	—	—	—	
Ujszász — — — — —	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	—	B.-Hunyad — — — — —	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	—	—	
Szolnok — — — — —	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	—	Csucsá — — — — —	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	—	—	
Szajol — — — — —	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	—	Rév — — — — —	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34	—	—	
P.-Ladány — — — — —	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd — — — — —	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	—	—	
Báránd — — — — —	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd — — —	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	—	—	
Sáp — — — — —	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely — — —	6 49	—	11 01	—	10 27	—	—	—	
B.-Ujfalu — — — — —	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Várad-Velenceze — —	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	—	—	
M.-Peterd — — — — —	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31	—	—	
M.-Keresztur — — — —	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	—	—	
Eörs — — — — —	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki — — — — —	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	—	—	
Püspöki — — — — —	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors — — — — —	2 47	—	11 54	—	11 22	—	—	—	
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztur — —	3 12	—	12 05	—	11 37	—	—	—	
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd — — —	3 30	—	12 17	—	11 50	—	—	—	
V.-Velence — — — — —	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu — — — — —	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	—	—	
F.-Vásárhely — — — —	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp — — — — —	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	—	—	
M.-Telegd — — — — —	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd — — — — —	5 01	—	1 01	—	12 41	—	—	—	
Élesd — — — — —	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány — — — — —	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	—	—	
Rév — — — — —	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szolok — — — — —	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	—	—	
Csucsá — — — — —	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Ujszász — — — — —	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	—	—	
B.-Hunyad — — — — —	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Rákos — — — — —	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58	—	—	
Jegeny — — — — —	15	7 49	9 33	6 01	—	5 34	Budapest érk.	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38	—	—	
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04		—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	—	—	
Nagyvárad—Szeged.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Szeged—Nagyvárad.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Nagyvárad—Arad.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Arad—Nagyvárad.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35	
Ósi — — — — —	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely — —	4 38	11 05	7 50	Ósi — — — — —	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza — — —	6 14	12 31	10 54	
Less — — — — —	10 48	5 01	7 40	Oroszláza — — — — —	5 41	11 54	9 20	Less — — — — —	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24	
Gyapju — — — — —	10 56	5 10	7 52	Csaba — — — — —	7 00	2 33	4 50	Gyapju — — — — —	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50	
Cséffa — — — — —	11 03	5 19	8 05	Gyula — — — — —	7 27	3 05	5 26	Cséffa — — — — —	11 03	5 19	8 05	Gyula — — — — —	7 —	3 05	5 26	
Szalonta — — — — —	11 26	5 44	8 46	Sarkad — — — — —	7 47	3 27	5 56	Szalonta — — — — —	11 26	5 44	8 46	Sarkad — — — — —	7 40	3 27	5 56	
Kötegyán — — — — —	11 46	6 05	9 15	Kötegyán — — — — —	7 57	3 39	6 10	Kötegyán — — — — —	11 46	6 05	9 15	Kötegy — — — — —	7 50	3 39	6 10	
Sarkad — — — — —	11 57	6 17	9 31	Szalonta — — — — —	8 23	4 10	6 47	Sarkad — — — — —	11 57	6 17	9 31	Szalon — — — — —	8 2	4 10	6 47	
Gyula — — — — —	12 21	6 44	10 01	Cséffa — — — — —	8 42	4 34	7 18	Gyula — — — — —	12 21	6 44	10 01	Cséffa — — — — —	8 4 ²	4 34	7 18	
Csaba — — — — —	2 10	7 41	4 44	Gyapju — — — — —	—	4 42	7 29	Csaba — — — — —	12 42	7 06	10 30	Gyapju — — — — —	—	4 42	7 21	
Oroszláza — — — — —	3 10	9 10	5 50	Less — — — — —	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less — — — — —	9 04	5 —	8 56	
H.-M.-Vásárhely — —	4 00	10 02	7 00	Ósi — — — — —	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza — — —	2 54	8 45	5 03	Ósi — — — — —	9 21	5 19	8 11	
Szeged — — — — —	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 39	
Nagyvárad—Belenyes—Vaskő.	Tv. sz. sz.	Sz. v.	V. v.	Vaskő—Belenyes—Nagyvárad.	Sz. v.	Tv. sz. sz.	V. v.	Nagyvárad—Ermihályfalva.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Ermihályfalva—Nagyvárad.	Sz. v.	V. v.	V. v.	
Nagyvárad — — — ind.	5 35	2 40	—	Vaskő — — — — — ind.	4 —	2 55	—	Nagyvárad — — — ind.	4 15	—	14	Ermihályfalva — — — ind.	6 10	5 20	—	
V.-Velence — — — — —	5 47	2 51	—	Lunka-Rézbánya — — —	4 12	3 08	—	B.-Püspöki — — — —	4 30	7 —	10	Erselind — — — — —	6 40	6 —	—	
Félic-Füred — — — —	6 11	3 13	—	Szudrics — — — — —	4 39	3 37	—	Bihar — — — — —	4 50	7 36	—	Székelyhid — — — —	7 10	6 48	—	
Kardó — — — — —	6 26	3 27	—	Belényes — — — — —	5 07	4 16	—	Paptamási — — — — —	5 14	8 05	—	Nagykágya — — — — —	7 22	7 02	—	
Nyárló — — — — —	7 07	4 07	—	Sonkolyos — — — — —	5 28	4 39	—	Gyapoly — — — — —	5 27	8 21	—	B.-Diószeg — — — —	7 35	7 22	—	
Magyar-Gyepes — — —	7 19	4 18	—	Belényes-Ujlak — — —	5 40	4 51	—	B.-Diószeg — — — —	5 43	8 44	—	Gyapoly — — — — —	7 50	7 40	—	
Tasádfő — — — — —	7 34	4 32	—	Borz — — — — —	5 49	5 01	—	Nagykágya — — — — —	5 55	8 59	—	Paptamási — — — — —	8 11	8 08		